Vụ “thảm án” tôn thất nhà Lý xảy ra ở đâu?

Trọng Huân

Chào mừng các bạn đón đọc đầu sách từ dự án sách cho thiết bị di động
Nguồn: http://vnthuquan.net
Phát hành: Nguyễn Kim Vỹ.

Mục lục

Vụ “thảm án” tôn thất nhà Lý xảy ra ở đâu?

Trọng Huân

Vụ “thảm án” tôn thất nhà Lý xảy ra ở đâu?

Hôm rồi vợ tôi về quê. Vợ bảo tuần tới ở đình Mai Lâm có cuộc hội thảo về nhà Lý, về vụ thảm án nhà lý và tiếp đó sẽ có cuộc cầu siêu của 700 nhà sư. Vậy “thảm án” đó xảy ra ở đâu?

Vụ “tàn sát” tôn tộc nhà Lý sử ghi xảy ra ở Thái Đường, Hoa Lâm. Trong bộ Đại Việt sử Ký toàn thư , bộ sử đồ sộ nhất còn lại của nước ta, bản khắc in cũ nhất năm Chính Hoà(1697) ghi: “ Mùa đông năm ấy(1232), nhân người họ Lý tế lễ các vua nhà Lý ở Thái đường, Hoa Lâm,Thủ Độ ngầm đào hố sâu, làm nhà lên trên, đợi khi mọi người uống rượu say, giật máy chôn sống hết”. Các sách hiện nay khi ghi chép địa danh Thái đường, Hoa Lâm đều chú thích nơi đó thuộc huyện Đông Ngàn cũ và ghi chú nay thuộc đất Tiên Sơn, Bắc Ninh.

Vậy vùng đất Thái Đường xưa nay là đâu? Vùng đất ấy nay chính là đất xã Mai Lâm, huyện Đông Anh, TP. Hà Nội. Nếu ai có dịp từ Hà Nội, qua cầu Đuống, sang Đông Anh, quãng 500 mét, đến dốc Vân, phía bên tay trái chính là vùng đất Hoa Lâm Viên xưa.

Thái Đường, Hoa Lâm thuộc huyện Đông Ngàn, một huyện nổi tiếng đất Kinh Bắc và cả nước bởi số người đỗ đạt cao nhất thời xưa trong các phủ huyện cũ dưới thời kỳ phong kiến Việt Nam. Năm 1905 một phần huyện Đông Ngàn nhập

vào tính Phúc Yên, phần còn lại (có Thái đường Hoa Lâm) nhập vào phủ Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh. Ngày 31/3/1961 vùng đất Thái Đường về huyện Đông Anh,Hà Nội.

Xưa các vua Lý lập vườn hoa lớn ở Thái Đường, với tên Lâm Hoa Viên. Từ Thăng Long theo đường thuỷ độ non chục cây số, các vua Lý về chơi vườn thượng uyển Hoa Lâm. Tại xã Mai Lâm, huyện Đông Anh ngày nay còn rất nhiều di tích, truyền thuyết gắn với vườn hoa xưa và các vua triều Lý. Các tên như Danh Lâm, Du Lâm là gắn với Hoa Lâm xưa. Dân xã Thái Bình ngày nay (tức trên đất Thái Đường cũ) đều biết về truyền thuyết thảm án tôn tộc nhà Lý. Tám thôn thuộc xã Mai Lâm nay đều có đền chùa đình miếu thờ cúng, tế lễ liên quan đến sự kiện xưa. Đình làng Thái Bình, một di tích liên quan trực tiếp đến sự kiện vụ “thảm án”, thờ ba vị thành hoàng là Lý Chiêu Hoàng, Trần Cảnh và Trần Thủ Độ. Đình trước ở ven sống Đuống, sau bờ lở, sông chạy sát vào đình, năm 1990 dân làng chuyển đình vào trong đê. Đặc biệt là khu rừng Mai Lâm, dấu tích Hoa Lâm Viên xưa, những người tuổi ngoài 70 mươi ở đây còn biết cánh rừng cũ. Họ kể lại, vào quãng sau năm 1950, khi sang ga Yên Viên phải qua khu rừng Mai Lâm rậm rạp. Trong rừng, sung là loại cây nhiều nhất. Đến tận năm 1957, vì lấy đất hàn khẩu đê vỡ, vụ vỡ đê nổi tiếng hồi đó, rừng Mai Lâm bị chặt phá. Khu rừng xưa thành bãi đất, trồng ngô khoai như hiện nay.

Vậy tại sao nhà Lý lập vườn thượng uyển ở Mai Lâm? Đất Cổ Pháp, Đình Bảng là quê nội nhà Lý, còn quê ngoại nhà Lý ở

đâu? Trong cuốn lịch sử xã Mai Lâm, xuất bản năm 1990, thì thôn Thái Bình có ngôi mộ bà Phạm Thị Ngà, mẹ vua Lý Thái Tổ. Theo cụ từ trông đền làng Thái Bình, gần đây khi sữa chữa chùa Thiền Tâm ở núi Tiêu Sơn, xã Tương Giang, huyện Từ Sơn, Bắc Ninh, thấy bút tích cũ ở chùa ghi, mẹ của Lý Công Uẩn tên là Phạm Thị Ngà, quê ở Thái Đường. Theo sử cũ, Lý Công Uẩn sinh ở chùa Thiên Tâm khi bà mẹ đến lễ và vãn chùa. Sau khi phát hiện ra điều này, hàng năm dân Đình Bảng sang lễ bên ngoại - thôn Thái Bình , xã Mai Lâm. Vậy phải chăng quê ngoại ở đây nên nhà Lý lập Lâm Hoa Viên?

Vụ chuyển giao giữa nhà Lý và nhà Trần có thể nói là một cuộc chuyển giao hòa bình. Sau khi Lý Chiêu Hòang nhường ngôi cho chồng là Trần Cảnh, vai trò của nhà Lý chấm dứt vào năm 1225. Ngày 10 tháng 8 năm Bính Tuất (1226) Thái sư Trần Thủ Độ ép lý Huệ Tôn phải tự vẫn ở chùa Chân Giáo (nay thuộc địa phận quận Ba Đình, Hà Nội). Trong bộ sử Đại việt sử kí toàn thư có ghi về vụ “thảm sát” tôn tộc nhà Lý ở Thái Đường vào cuối năm 1232, nhưng cũng chính trong bộ sử này còn tồn nghi sự kiện đó và chua rằng: “ việc này chưa chắc đã có thực”, lại dẫn thêm, vào đời vua Trần Anh Tông (1293-1314) còn có người họ Lý làm tướng. Cứ theo bộ sử trên ghi vụ “thảm án” thì lúc đó tôn tộc nhà Lý đến tế lễ các đời vua Lý ở Thái Đường, Hoa Lâm. Tại sao không tiến hành tế lễ các vua Lý tại Đình Bảng là quê nội nhà Lý, một điều thông thường của phong tục người Việt Nam, mà lại tiến hành tại quê ngoại?

Vào năm xảy ra vụ án (1232), lúc đó nhà Trần đã cầm quyền được 6 năm, tình hình chính trị đã tương đối ổn định, bởi trước đó, vào năm 1228, Chiêm Thành phải sang triều cống Đại Việt; năm 1229 hai lực lượng chống đối tương đối quyết liệt là lực lượng của Nguyễn Nộn cát cứ ở vùng Bắc Giang, lực lượng chống đối của Đoàn Thượng cát cứ vùng Hồng Châu (Hải Dương và Hưng Yên) đều đã bị tiêu diệt; đặc biệt cùng năm đó (1229) nhà Tống chính thức công nhận và phong vương cho vua Trần là An Nam Quốc vương. Với tình hình như vậy, một con người khôn ngoan, mưu lược như Thái Sư Trần Thủ Độ, ông đủ sáng suốt thấy không cần thiết phải tàn sát tôn tộc nhà Lý, để lại tiếng xấu muôn đời cho mình.

Hoa Lâm Viên- một di tích gắn với nhiều sự kiện, cũng mới bị xoá mất trong thời gian gần đây. Xung quanh khu vực này hiện còn nhiều di tích, công trình lịch sử - văn hoá gắn với nhà Lý và các sự kiện của một vương triều mở ra thời kỳ Đại Việt hưng thịnh. Nhân sắp tới kỷ niệm 1.000 năm lập đô Thăng Long, Hoa Lâm Viên theo đường chim bay chỉ cách nội thành Hà Nội dăm, bảy Km, rất nên chăng vườn thượng uyển Hoa Lâm xưa cần được phục hồi. Đây sẽ thành điểm du lịch lịch sử, văn hoá, môi trường thú vị và kề cận ngay kinh đô Cổ Loa, thu đô Hà Nội. Thời gian trôi đi, nhưng xung quanh vụ “tàn sát” tôn tộc nhà Lý còn nhiều tồn nghi. Rất mong các nhà sử học, các chuyên gia có những công trình nghiên cứu tìm ra sự thật cách đây ngót nghét 800 năm rồi./

Nguồn: http://vnthuquan.net
Phát hành: Nguyễn Kim Vỹ.

Nguồn: Tác giả/ Vnthuquan - Thư viện Online
Được bạn: Ct.Ly đưa lên
vào ngày: 27 tháng 4 năm 2010